

Stichting Vrijwilligersgroep Kooi van Pen

Jaarverslag 2019

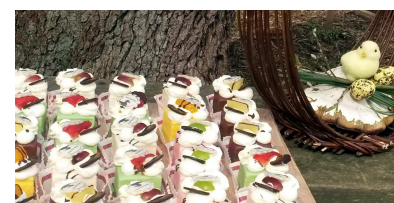
Het jaar 2019 was een jubileumjaar voor de eendenkooi én de vrijwilligers! Het is 135 jaar geleden dat de eerste werkzaamheden door de familie Pen zijn begonnen om de eendenkooi in te richten. Een jaar later kon de 'Kooi van Pen' officieel worden geregistreerd als eendenkooi. De familie Pen heeft drie generaties lang in de eendenkooi gewerkt. Daarna hebben in dienst van Staatsbosbeheer nog twee kooikers in de 'Kooi van Pen' gewerkt.

De vrijwilligers van Staatsbosbeheer konden dit jaar ook een jubileum vieren. Zij zijn dit jaar 15 jaar actief in de Kooi van Pen! In 2004 zijn de vrijwilligers hier gestart en leerden zij van de toenmalige kooiker hoe een eendenkooi onderhouden en gerenoveerd kon worden. Er was toen veel achterstallig onderhoud en slechts enkele vangpijpen waren nog in gebruik. Nu 15 jaar later zijn er van de 18 vangpijpen weer 12 vangpijpen gerestaureerd en de laatste 6 zullen in de toekomst ook weer 'herrijzen'.

De vrijwilligersgroep is in de loop van de jaren steeds groter geworden en momenteel zijn er 32 vrijwilligers actief. Vanwege dit jubileumjaar organiseerde de 'Stichting Vrijwilligersgroep Kooi van Pen' een reünie op zaterdag 6 april voor alle mensen die de afgelopen 15 jaar actief zijn geweest in de 'Kooi van Pen'. Hiervoor was veel belangstelling. Het was een vrolijke gezellige dag vol met verhalen en anekdotes.

Het jaar 2019 begon met de officiële ingebruikneming van de zonnepanelen in de eendenkooi. Gezamenlijk met de sponsors van de zonnepanelen en de vrijwilligers konden zij op 8 januari 2019 de eerste stekker in het stopcontact steken. Dat werd natuurlijk gevierd met een lekkere traktatie! Het afgelopen jaar zijn er nog de nodige werkzaamheden gebeurd om de stroom op verschillende plekken in de eendenkooi te krijgen. Nu zijn het KooiUus, de Tente van Jente, het Makkehok en het Gereedschapshok op stroom aangesloten. Er wordt nog gewerkt aan het aansluiten van de pomp in het Makkehok, zodat bij vorst ook de eenden hun 'wak' houden.

Dit jaar werkte de vrijwilligersgroep voor een groot deel buiten de eendenkooi. Er ging veel tijd zitten in de renovatie van de botenloods en de bijbehorende loswal met nieuwe beschoeiing, aanlegsteigers én een parkeerplaats bij de weg. In de zomer konden de vrijwilligers voor het eerst het nieuwe hek bij de weg sluiten. In het najaar zijn de laatste afrondings-werkzaamheden geweest en vol trots konden de vrijwilligers het 'project' bij de Open Dagen aan buurtgenoten en belangstellenden laten zien.

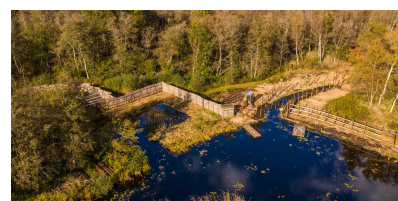
Daarnaast heeft een grote groep in het voorjaar ook hard gewerkt in een rietland bij Ossenzijl. In totaal zijn 160 veldbossen gemaakt en naar Wetering gevaren. Het riet wordt te zijner tijd gebruikt voor de rietmatten in de eendenkooi.

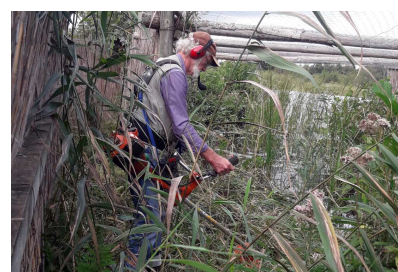
In de eendenkooi gingen de werkzaamheden met een kleinere vaste groep vrijwilligers ook normaal door. De houten vangpijp bij de Oude Kolk is afgerond. Een opslaghok voor timmerhout is bij de rietschuur gemaakt en een deel van de rietmatten bij de Nieuwe Kolk is opnieuw gemaakt. Een vangpijp bij de Nieuwe Kolk is na de zomer volledig afgebroken. De herstelwerkzaamheden hiervan zijn al ver gevorderd en de verwachting is dat deze vangpijp begin 2020 weer helemaal vernieuwd is. Verder is dit najaar ook het vlonderpad naar de Kalenbergerpijp voor een deel weer gerenoveerd.

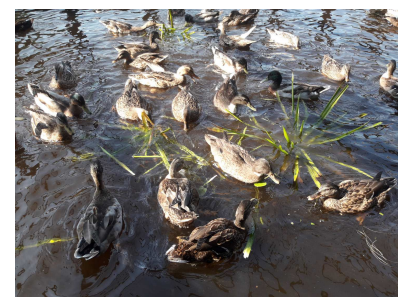
Gedurende het hele jaar zijn de normale onderhoudswerkzaamheden, zoals het maaien, zagen, baggeren met de hand en opruimen gewoon doorgegaan. Ook moest er af en toe wat stormschade worden opgeruimd. De vlechters hebben ook het hele jaar door kunnen vlechten aan eendenkorven en promotieartikelen. Hiervoor moest wel speciale wilgentenen (Belgisch rood) ingekocht worden in Leerdam. Deze wilgensoort is duurzamer, zodat de korven langer mee gaan dan bij gebruik van de wilgentenen uit de streek.

Een speciaal nieuw project in de Kooi van Pen zijn de eenden. Sinds 2018 is er een samenwerking met Vogelopvang 'De Fùgelhelling' uit Ureterp. Eenden die daar gebracht zijn en weer zover opgeknapt zijn, zodat ze weer terug gezet kunnen worden in de natuur, komen voor een 'herstart' nu naar de 'Kooi van Pen'. Dit jaar zijn in totaal 60 eenden vanuit de vogelopvang naar de 'Kooi van Pen' gekomen. Na een gewenningsperiode in het Makkehok werden ze vrij gelaten. Dit najaar trok de grote groep eenden ook andere wilde eenden aan en waren er in totaal ca 100 eenden in de eendenkooi. In vaste groepjes zitten ze zowel in de Oude Kolk als in de Nieuwe Kolk.

In het voorjaar hebben verschillende eenden in de eendenkorven gebroed en zijn er tientallen jonge eendjes uit het ei gekomen. Helaas hebben waarschijnlijk door teveel 'rovers' geen van de jonge eenden het gered. De vaste 'verzorgers' van de eenden gaan dan ook volgend jaar proberen jonge eenden in het Makkehok groot te laten brengen, voor ze los gelaten worden.

Naast het werk in de eendenkooi werd er ook hard 'achter de schermen' gewerkt door zowel Staatsbosbeheer als door de stichting. Vanuit de stichting moest in 2019 de website opnieuw worden gemaakt vanwege een verouderd programma dat niet meer aangepast kon worden. De website werd goed bezocht en heeft sinds de oprichting in 2016 in totaal 6400 bezoekers gehad. Op de Facebook pagina werd het actuele nieuws geplaatst vanuit de 'Kooi van Pen'. Deze Facebook pagina heeft 378 volgers, waarvan 70% woonachtig is in de regio. Er is dan ook een groot

draagvlak in de regio voor de werkzaamheden door de vrijwilligers in de eendenkooi.

Op administratief gebied is de inventarisatie van alle materialen verwerkt en ook het financiële jaarverslag en begroting 2019 van de stichting opgesteld. De afstemming met vier medewerkers van Staatsbosbeheer met betrekking tot vrijwilligers, werkzaamheden, inzet materialen, gereedschap veilig werken en bijscholing verloopt ook voor een groot deel via de digitale weg. Maar de restauratie van de 'Galigaan' werd in Kalenberg gedaan!

In het kader van 'veilig werken' konden de vrijwilligers vanuit Staatsbosbeheer verschillende 'Arbo veiligheidstrainingen' volgen. Zo hebben drie personen de cursus 'Veld Hulp Verlening' (VHV) gevolgd. Tevens hebben 4 personen nu een 'Verklaring Omtrent Gedrag'(VOG), omdat er in de eendenkooi af en toe ook gewerkt wordt met jongeren en kwetsbare personen.

Staatsbosbeheer heeft dit jaar landelijk besloten om voortaan alleen nog cursussen voor de motorzaag aan te bieden volgens de Europese normen. Alle zagers dienen dan ook een nieuwe cursus 'ECC motorzaag' te volgen. Dit jaar zijn de voorbereidende testen hiervoor geweest. Het is de bedoeling dat iedereen die met een motorzaag werkt in 2022 dit ECC certificaat heeft. De aanvragen van verschillende vrijwilligers voor de 'cursus bosmaaien' zijn nog bij Staatsbosbeheer in behandeling.

Samen in de eendenkooi aan het werk zijn is erg leuk, maar af en toe trekken we ook gezamenlijk er op uit. Zo was er door Staatsbosbeheer op 19 januari een vrijwilligersmiddag georganiseerd. De vrijwilligers konden op 'Paupervisite' in Willemsoord, waar ze konden kiezen uit verschillende excursies/rondwandelingen met na afloop een heerlijk buffet.

Om de saamhorigheid nog meer te stimuleren organiseert de stichting ook één keer per jaar iets voor de vrijwilligers samen met hun partners. Dit jaar heeft de groep een rondleiding bij de 'Palingkwekerij' in Scheerwolde gehad. Hierna werd de middag afgesloten met een buffet in de werkschuur van Staatsbosbeheer in Kalenberg. Tussendoor kon er nog gekeken worden naar de presentatie: *'15 jaar bloed, zweet en tranen in de Kooi van Pen'*.

Tussen de werkzaamheden door zorgden de vrijwilligers zelf dat er regelmatig wat lekkers bij de 'schaft' werd geregeld, zoals (eigen gemaakte) taarten, koeken en (zelf) gerookte ganzenborst. Bij de Sinterklaasviering waren er ook weer lekkere hapjes en drankjes. Het jaar is zoals gebruikelijk afgesloten met een heerlijke snertmaaltijd, waarbij de 'Plonsbokaal' niet opnieuw uitgereikt hoefde te worden. Iedereen is 'droog' gebleven...

Voor promotie van het vrijwilligerswerk in de eendenkooi heeft de groep in juli en augustus met een kraam bij een kersenfestival en bij de jaarmarkt in Scheerwolde gestaan.

Voor de 'Open dagen' voor buurtgenoten en belangstellenden was er weer veel belangstelling. Alle rondleidingen zaten vol. De reacties na afloop van de rondleidingen waren weer lovend en het werd dan erg gewaardeerd door de mensen uit de streek en ver daar buiten, dat ze een kijkje mochten nemen achter de schermen van de 'Kooi van Pen'.

De eendenkooi is gesloten voor publiek, maar af en toe is het mogelijk om in overleg met Staatsbosbeheer een speciale rondleiding te krijgen. Dit jaar zijn er enkele rondleidingen geweest voor o.a. de 'hoofdsponsor' Foreco uit Dalfsen, Rijkswaterstaat, sponsoren/donateurs e.d. In 2019 zijn er in totaal 10 rondleidingen (incl. Open Dagen) geweest voor in totaal 325 personen.

Het geven van lezingen over de 'Kooi van Pen' is ook gewild. Dit jaar zijn er aan drie groepen lezingen gegeven aan in totaal 150 personen, zoals Plaatselijk Nut Vollenhove en de vrijwilligers van Staatsbosbeheer uit Salland/Twente. De lezingen hadden het thema 'natuur in de kooi' met na afloop een natuurquiz, waar de aanwezigen hun kennis over de natuur en de eendkooi konden testen.

Bij alle werkzaamheden in de eendenkooi zijn er heel wat materialen nodig, zoals palen, timmerhout, stenen, zand e.d. Van de 'hoofdsponsor' Foreco uit Dalfsen mochten we weer de jaarlijkse grote partij hout ontvangen, die goed gebruikt kon worden. Daarnaast is dit jaar het dak van de vernieuwde botenloods door Struik Handelsonderneming uit Havelte gesponsord. De bijdrages van de Armvoogdijen Scheerwolde en Muggenbeet werden weer goed besteed voor o.a. het onderhoud van de eenden in de eendenkooi. Daarnaast is de inzet en het gebruik van de machines van Aannemersbedrijf Muis uit Wetering bijna 'onmisbaar'. Ook in de schuur van de familie Mulder in Wetering werden veel werkzaamheden verricht, zoals het kloven van hout, maken van timmerconstructies voor o.a. de botenloods e.d.

Naast de sponsoren zijn er ook éénmalige donaties in 'natura' van bedrijven geweest en 15 donateurs die jaarlijks een financiële bijdrage leveren aan de 'Stichting Vrijwilligersgroep Kooi van Pen'. Met al deze bijdrages is het mogelijk om samen met de inzet en financiële bijdrages van Staatsbosbeheer de eendenkooi te behouden en te renoveren.

De vrijwilligers van de Kooi van Pen roepen nu al 15 jaar

*Dit werk willen we blijven doen,
omdat we het heerlijk vinden om
samen buiten actief bezig te zijn
in deze prachtige eendenkooi!*

(citaat - Beleidsplan 2015-2020)

Ook voor 2020 wensen we iedereen veel ontspanning door inspanning.

Erica Zwanenburg,
voorzitter Stichting Vrijwilligersgroep Kooi van Pen

